

TALOUSARVIOALOITE 130/2012 vp

Määrärahan osoittaminen Lukukeskukselle lukutaidon ja lukemisen edistämiseen

Eduskunnalle

Kirjallisuus- ja lukemisharrastus kehittävät lasten ja nuorten äidinkielen taitoja sekä tukevat hyvinvointia. Lukemisharrastuksen ja lukutaidon edistämislle on suurempi tarve kuin koskaan aikaisemmin. Lukemisen kulttuurin muutos näkyy jo vuoden 2009 PISA-arvioinnin lukutaitotuloksissa, joiden mukaan erinomaiset lukijat ovat vähentyneet ja heikkoja lukijoita on entistä enemmän. Joka ikäluokassa on noin 5 000 nuorta, jolla on heikko lukutaito. Yksityiskohtiin paneutuvaa lukemista ja kykyä lukea pitkiä tekstejä ovat heikentyneet selvästi, samoin lukemiseen sitoutuminen. Äidinkielenopettajien mukaan oppilaiden sanavarasto on kaventunut ja heidän on esimerkiksi entistä vaikeampi ymmärtää eri tyylilajeja, kuten ironiaa.

Lukukeskus on Suomen ainoa lukemista edistäväjärjestö. Se tekee tärkeää lukutaitoa edistävää työtä sekä suomeksi että ruotsiksi julkaisemalla kirjallisuuslehtiä, välittämällä kirjailijaksiintymisiä kouluihin ympäri Suomea sekä järjestämällä lukukampanjoita ja toimimalla lukemisen asiantuntijajärjestönä. Sen jäseniä ovat

muun muassa Suomen Kirjailijaliitto, Suomen kirjastoseura ja Äidinkielen opettajain liitto.

Suomessa lukemisen edistämisen rahoitus suhteessa muihin Pohjoismaihin on niukkaa. Vertailulla nähdään, miten eri Pohjoismaissa esimerkiksi kirjailijavierailut kouluissa vaikuttavat oppilaiden lukumotivaatioon. Lukukeskuksen toiminta-avustus, 136 000 euroa tänä vuonna, on kuitenkin pieni toiminnan määrään ja laatuun nähden. Korottamalla perustoiminnan määrärahoja 100 000 eurolla Lukukeskuksen olisi mahdollista kehittää perustoimintaansa, lisätä lukutaitokampanjoita sekä järjestää kaksinkertainen määrä lukumotivaatiota lisääviä kirjailijavierailuja.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2013 talousarvioon momentille 29.80.52 lisäyksenä 100 000 euroa Lukukeskukselle lukutaidon ja lukemisen edistämiseen.

Helsingissä 28 päivänä syyskuuta 2012

Johanna Karimäki /vihr